

Парламент – вільний мікрофон

4 лютого відкрилася четверта сесія Верховної Ради сьомого скликання. Голова парламенту Володимир РИБАК запропонував депутатам обговорити ситуацію в країні і шляхи подолання кризи та протистояння.

Олександр ЄФРЕМОВ (голова фракції Партії регіонів):

– Україна нині переживає, можливо, найбільш драматичний період своєї новітньої історії. Подальша ескалація конфлікту може призвести до громадянського протистояння й дати катастрофічні наслідки. При цьому ми не маємо відповіді на запитання: хто контролює вулицю й несе відповідальність за екстремістські дії – захоплення державних будівель і різноманітні провокації? З багаточисельних виступів лідерів парламентської опозиції так і не зрозуміло, чи бере ви на себе відповідальність за те, що відбувається, чи використовуєте людей для досягнення своїх кар'єрних цілей, намагаючись при цьому уникнути відповідальності за всі скоювані злочини.

І де ця межа цинізму, коли з трибуни лунають слова про демократію і свободу слова, а паралельно залякуються члени сімей, жінки й діти тих, хто має іншу точку зору, коли лунає по-

гроза фізичного знищення. Це що, ваш шлях у Європу? Чи ви думаєте, що це шлях, який приведе вас у владу? Я особисто дуже в цьому сумніваюся.

Далеко не завжди, як показує сучасний досвід, консультації іноземних експертів, яких ви активно дослухаєтеся, можуть піти на користь абсолютній більшості людей вашої рідної країни. Прощу подумати про це тих, хто здатен думати, а не тільки кричати. Як і подумати про таке: ми гордимось тим, що маємо суверенну незалежну державу. Так ось, ми нині не суверенні й не незалежні, оскільки не здатні прийняти рішення і подолати наявні виклики.

Дивіться, скільки радників навколо. В Європі тепер вибори. Окремі європолітики роблять собі на нашій біді кар'єру. А частина наших «патріотів» у холоській позі оббиває їхні прийоми. Питання: вам самим за себе не соромно? Де ж ваша національна гордість?

Тепер про нашу парламентську роботу. У розпал політичної боротьби ми перестали помічати, що парламент нинішнього скликання все далі відхиляється від свого головного призначення й перетворюється на своєрідний бійцівський клуб. Односторонні оцінки, політичні ультиматуми й спроби силового блокування трибуни є тупиковим шляхом, а дикий рев [у сесійній залі, – Ред.] говорить про повну відсутність культури. Тоді, коли замовчали політики, почала говорити вулиця. Це однозначно віддаляє Україну від основоположних принципів європейської демократії, сіє хаос і протистояння в суспільстві.

Хотів би надіятися, що чергова сесія Верховної Ради буде переломною й ми не допустимо реалізації катастрофічного сценарію провокаторів. Створивши переговорну групу, розуміючи всю відповідальність за долю країни, Президент України запропонував безпрецедентні компроміси: заявив про готовність піти на амністію для всіх учасників вуличних протистоянь паралельно з припиненням безладу і виведенням людей із адміністративних будівель; розглянути зміни до Конституції; на основі представництва політичних сил у парламенті реформувати й передбачені законом строки Центральної виборчої комісії; вдосконалити юридичну базу виборчого законодавства. До речі, ми, Партія регіонів, уже протягом трьох років говоримо про необхідність прийняття Виборчого кодексу.

І найголовніше. Для консолідації всіх політичних сил, відповідальних за долю країни, Президентом були запропоновані найвищі пости в Кабінеті Міністрів лідерам опозиції. У відповідь від опозиційних політиків – розгублена тиша й дикий рев, як сьогодні, коли радикали намагаються далі загострювати ситуацію. Це безвихідь, тому пропоную всім забути образи, не думати про перемоги й поразки, свої кар'єри, а спільними зусиллями виробити стратегію виходу з ситуації, що склалася. А це, насамперед, домовленості в парламенті й компроміс між усіма політичними силами.

І останнє. Якщо хтось кличе захоплювати владу силовим методом – це провокатор, який штовхає вас на кров і розвал держави. Женить його геть!

Віталій КЛИЧКО (голова фракції «УДАР»):

— Цього тижня перед парламентом стоїть дуже важливе завдання. І це завдання ставить український народ. Ви всі бачили, люди вийшли на вулиці незалежно від регіону, тому що хочуть сказати: «Досить!». Вони втомилися жити в беззаконні, коли до суду немає сенсу ходити, коли тотальна корупція, коли немає перспектив для свого майбутнього, для майбутнього дітей.

Нині багато політиків хочуть направити це протистояння людей проти влади в зовсім інший напрям. Вони шукають розбіжності, зтягають стару пісню — це наша мова, це не наша мова, це наші герої, це не наші герої, це наші історія, це не наша історія, це наші принципи, це не наші принципи. Що завгодно тільки для того, аби розколоти суспільство.

Я впевнений, що за політичну кризу повністю відповідає влада, яка довела до нинішньої ситуації. І наразі влада може розв'язати цю проблему. Але в нас залишився ще один майданчик — це Верховна Рада. І я

звертаюся до вас усіх: ми зобов'язані виконати волю людей. Одним із шляхів подолання проблеми є перерозподіл повноважень у державі. Бо монополія [влади, — Ред.] і призвела до ситуації, в якій ми перебуваємо. Одна з пропозицій: маємо повернутися до конституційної реформи, яка була скасована 2010 року в незаконний спосіб. Це один із шляхів, яким ми можемо крок за кроком вивести країну з політичної кризи.

Якщо ми цього не зробимо, то суспільство може вибухнути і цей гнів ми побачимо на вулицях. Тому закликаю всіх: ми повинні йти цивілізованим шляхом. Зупиняємо диктатуру, повертаємось до Конституції, яка робить депутатів суб'єктами прийняття рішень, а не кнопкодавами. Маємо також оголосити вибори в Києві та всіх обласних і районних центрах, де вони не відбуваються багато місяців. На цій основі отримаємо довіру суспільства, і це дуже важливо. Бо довіри немає ні до Верховної Ради, ні до жодного політика.

Я хочу застерегти від іншого шляху — ескалації та провокування подальшого конфлікту. Останнім часом лунають ідеї про федералізацію країни, зачистку вулиць. Ті, хто стовхає на цей шлях, граються із вогнем. Шлях до федералізації — це шлях до знищення суверенної держави. Ми в жодному разі не повинні рухатися в цьому напрямі.

3

Олег ТЯГНИБОК (голова фракції ВО «Свобода»):

— Сергій Нігоян, Михайло Жизневський, Юрій Вербицький, Роман Сенник, Богдан Калиняк. А ще сотні людей, які є травмовані, в яких відірвані руки, які втратили очі. А ще три десятки людей, які пропали безвісти. А ще сотні людей, які сидять у в'язницях, зовсім невинних, випадкових перехожих, яких хапали направо і наліво, затримували і заарештовували. А ще сотні і сотні покалічених людських доль.

Шановні депутати, шановні члени уряду, які так швидко зникли звідси [з ложи уряду в сесійній залі, — Ред.], ви хочете продовження того списку? Ви хочете продовження братовбивства і кровопролиття на вулицях Києва? Мені здається, прийшов час все це зупинити. І я думаю, що кожен із вас має усвідомлювати, що відповідальність за ці смерті, каліцтва, порубані долі лежить саме на тих, хто розв'язав цей

конфлікт, хто організував ці провокації і протистояння, саме на тих, хто сьогодні роздмухує вогонь громадянської війни в українській державі. На тих, хто нині підтискується зі сторони ваших хазяїв із Кремля, який нині дуже зацікавлений у тому, щоб розчленувати Україну, знищити її територіальну цілісність. І це є тепер абсолютно очевидно. Кремль активізувався, почав творити «п'ять колоні» тут, у нашій державі.

Ми маємо розуміти, що передумовою збереження територіальної цілісності України, збереження українського національного суверенітету мають бути не тільки косметичні зміни, які треба таки робити в цьому залі і робити негайно, повертатися до Конституції 2004 року, щоб певним чином збалансувати повноваження Президента, уряду і парламенту. Треба однозначно ухвалювати рішення про так звану декриміналізацію, потрібно робити [інші, — Ред.] кроки, які дадуть змогу подолати оту суспільну політичну кризу в українській державі, не розв'язати громадянської війни.

Те, що відбувається нині на Майданах — не конфлікт між українцями різних частин нашої держави, не протистояння Сходу чи Заходу, українськомовних чи російськомовних, це є протистояння і протест народу, який доведений до відчаю, якого все вже дістало, ця влада, цей режим, який не вміє слухати той народ, яка говорить з народом лише мовою сили, мовою палиць, мовою зброї.

Не можна розраховувати тільки на те, що Міжнародний валютний

фонд, Захід чи хтось інший зможе нам допомогти фінансово, бо це теж не розв'яже проблем, а тільки відтермінує неминучий дефолт української економіки, яка є вщент розвалена і розграбована. Потрібно робити дуже системні, реальні зміни державного й національного організму. Базою тих змін має стати декриміналізація, дерусифікація і депутатизація української громади, українського суспільства.

Невже ви не розумієте: Кремль спить і бачить, як скористатися з теперішньої нестабільної ситуації й розчленувати Україну. Ми є перед можливою втратою територіальної цілісності і, можливо, навіть національного державного суверенітету. Саме тому ми повинні негайно призупинити всі ті спроби створення так званої «п'ятої колоні», яка нині хоче розв'язати громадянське протистояння і громадянську війну в українському суспільстві. А ви подивіться, що ж це за «п'ята колони»: фактично, українській громаді протистоїть такий собі гібрид у складі рецидивістів, чекістів, новітніх капіталістів-олігархів. Потворний симбіоз отакого собі російського чорносотенства, сталінського більшовизму і новітніх українських мафіозних структур.

Парламент ще має шанс реабілітуватися перед громадою й сказати своє слово, бо бездіяльність українського парламенту як найвищого законодавчого органу нашої держави породить далі кров на вулицях. Схаменіться, владо, не творіть далі генциду проти свого власного народу в XXI столітті.

Сергій СОБОЛЄВ (заступник голови фракції ВО «Батьківщина»):

— Давайте проаналізуємо, що змінилося за ці понад 70 днів з моменту, коли мільйони людей вийшли на вулицю? Нічого. Віктор Янукович і далі хоче зберегти владу будь-якою ціною. Жертви, які на цей день є в державі, — це жертви на крові.

Що вимагає на цей день «Майдан»? Причому байдуже, який «Майдан»: той, який звезли регіонали, чи ті мільйони людей, які вийшли за покликом совісті на вулиці. Вони вимагають декількох ключових речей.

Перше. Відставки корумпованого уряду Азарова. Сталосся. Що ми отримали? Замість Азарова сидять ті самі корупціонери, які довели країну до банкрутства, які не можуть сплачувати за ключовими суверенними боргами й які отримали маєтки в Австрії, Швейцарії і будь-де в світі.

Друга вимога. негайно звільнити політв'язнів. Вимога, яка починалася з Тимошенко. Нині ми маємо сотні політв'язнів, які замордовані, яких нібито звільняють під домашній арешт і за якими знову залишаються всі ті самі статті [обвинувачення. — Ред.].

Третє, чого вимагають наразі громадяни, представники опозиції й більшості, — це негайна зміна конституційного ладу. Що натомість нам пропонують? Створення чергових комісій, заговорення цього питання.

Фракція «Батьківщина» разом зі своїми союзниками пропонує єдиний варіант виходу з цієї кризи. Перше, і головне, — це повернення в конституційне поле України, а саме: проголошення Верховною Радою України (а це можемо зробити лише ми з вами, ні Президент, ні корумпований уряд, а тільки ті депутати, які сидять у цій залі, у яких залишилася хоч крапля совісті й відповідальності за майбутнє країни) конституційного акта, який гарантував би повернення в конституційне русло країни, котра четвертий рік фактично живе ні Конституцією, ні людськими законами, ні законами Божими.

Друге питання, яке є не менш важливим, — це те, що парламент негайно повинен приступити до розробки чіткої економічної стратегії. Останні чотири роки відбувалася імітація реформ.

Третє, що повинен зробити парламент, — це дати повноваження новому уряду підписати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом. Чи забули ті сотні голосів із Партії регіонів свої заяви ще три місяці тому, що ми йдемо в Євросоюз, ми підпишемо цю угоду?! Зробіть це, і це буде вихід із нинішньої ситуації.

Петро СИМОНЕНКО (голова фракції КПУ):

— Нові реалії вимагають від нас кардинально змінити підходи до організації роботи Верховної Ради й переліку тих питань, які першочергово треба ухвалити. Перше. Гору в Україні взяли екстремізм і радика-

лізм. Територіальний розкол уже є реальним, а загроза громадянської війни вже стоїть на порозі України.

Щоп'ятниці криваві провокації сіють тривогу, спонукають до екстремізму, намагаються підштовхнути до радикальних дій. Кров, відірвані руки, каліцтва, смерть людей — усе це на совісті так званої опозиції й партії влади. Це ви заборонили українському народу мирним шляхом вирішити майбутнє України на референдумі щодо інтеграції в ЄС чи Митний союз. Це ви судами заборонили народу України мати власну думку й у боротьбі за посаду Президента кинули український народ у вир кровопролиття. Саме ви його вбиваєте сьогодні. Ви вбиваєте майбутнє України. На ваших руках кров українського народу.

Ми повинні розуміти, що заклики до перезавантаження влади з боку олігархів — це намагання замість одних олігархів посадити інших у

ці самі крісла й проводити ту саму політику. Всі 22 роки незалежності України ви тільки те й робили, що закликали український народ до перезавантаження влади. Перезавантажували так, що збільшували тільки свої статки й багатства, а український народ став жебраком і бігає по Європі, шукаючи собі робочі місця й шматок хліба.

Треба захистити державу від зовнішнього впливу. Саме ви призвели до того, що над Україною нині знущуються. І вже в Мюнхені [на Мюнхенській безпековій конференції на початку лютого. — Ред.] заявляють, що уряд в Україні може бути тільки той, якого полюбить Міжнародний валютний фонд, і той, який повинен підписати Угоду про асоціацію з Євросоюзом. Такого нахабства давно ми вже не бачили.

Хочу ще раз нагадати вам, шановні громадяни України, що Мюнхенська змова в 1938 році призвела до розчленування й розшматування Чехословач-

чини та відкриття шляху до розв'язання Другої світової війни. Перша світова війна – це результат першої світової кризи. Друга світова війна – результат другої світової кризи.

Я хотів би нагадати тим, хто їхав у Мюнхен за порадами: не забувайте, що ви там фактично здавали національні інтереси й майбутнє України. Ви призвели до того, що в Румунії готіві, коли ви тут вбиваєте український народ, збройними силами захищати румун на території України. Ганьба вам! Ви, мерзотники політичні, що ви робите нині з українським народом?!

Майдан у ваших руках – це механізм, як замість одного Президента посадити іншого. Це кривава боротьба кланів. Нині Україна остаточно може втратити незалежність. Тому Компартія пропонує нині терміново провести конституційну реформу й відмовитися від посади Президента. Треба скасувати цю посаду й не давати далі вам більше боротися за неї кривавими методами.

Іще одним елементом конституційної політичної реформи Компартія розглядає процес федералізації України. Треба рятувати май-

бутнє України, захищаючи наш народ, наші традиції, наше майбутнє тим, що кожна територіальна громада сама вирішуватиме, якою мовою розмовляти, які традиції зберігати, що шанувати й таке інше.

Фракція Компартії наполягає, що [новий. – Ред.] уряд не повинен займатися приведенням до влади чергового Президента, це повинен бути уряд професіоналів, які відсторонені від олігархів, які готові свій професіоналізм покласти задля майбутнього народу України!

Народний депутат України Володимир ЛИТВИН (позафракційний):

– У ці дні буде вирішена доля України, і все залежатиме від Верховної Ради України. І, слава Богу, що вона нарешті перервала двомісячне мовчання, бо це був такий дивний спосіб роботи: мовчали й протискували рішення, а потім виявлялося, що рішення не ті.

Все залежатиме зараз від нас, від розуму й виваженості, правильності наших дій. Очевидно, для цього ми повинні зрозуміти головне, що «зима невдоволення», гніву й обурення людей – це не виступи купки екстремістів, націоналістів і радикалів, це загальний настрій українського суспільства! Це загальний настрій людей! І тут не повинно бути ілюзій, щоб ми прийняли рішення, які потрібні Україні, а не однієї або іншої політичній силі. І не потрібно нам ви-

давати бажане за дійсне, намагатися діяти в спосіб «хто кого перестоїть». Не перестоїмо, Україна не вистоїть.

Ми не повинні допустити, щоб ця зима невдоволення перетворилася на весну повстання. Треба також враховувати, що 17 лютого з канікул повернуться студенти.

У нас є два сценарії. Перший – знайти розумний компроміс в інтересах держави. І я просив би, щоб ви цей заклик не розглядали як слабкість. Ми приречені на компроміс, зобов'язані його знайти. Але є проблема: люди радикалізуються, відповідно, радикалізуються й політики.

Друге. У нас відсутня культура діалогу, є намагання перекичати, залякати одне одного, й це ми чули в сесійній залі. Можна скільки завгодно говорити про громадянську війну, застерігати одне одного, але якщо нічого не робити, ситуація лише погіршуватиметься. Ми хочемо примусити на компроміс на своїх умовах, так не вийде.

І другий сценарій, страшний для України, – це конфронтація й війна аж до розчленування України. Я вважаю, що наразі постановка питання про федералізацію України є неприпустимою. Це один із сценаріїв силового розв'язання конфлікту. Можливо, нам треба говорити про унітарну децентралізацію, а не про розшматування України. І я хотів би, щоб політики [які говорять про федералізацію. – Ред.], як мінімум, замовкли й не виступали в черговий раз провокаторами.

Тема країни повинна звучати не лише з політичної точки зору, а та-

кож з погляду економіки. Країна живе за інерцією, нас чекає економічний колапс, і ви всі це прекрасно розумієте. Я думаю, тенденція з гривнею є підтвердженням того.

Питання уряду. Сформований уряд має займатися безпосередньо економікою. Можливо, це має бути коаліційний уряд, уряд національної злагоди. Не менш важливо виключити його з майбутньої передвибірної кампанії.

Існує загроза, що доцільність із політичного принципу перекинеться на правові рішення. Я маю на увазі питання [внесення змін до. – Ред.] Конституції. Факт очевидний: нам потрібно розосередити владу, мати систему стримування й противага, механізм суспільного контролю за діяльністю влади. Потрібна серйозна розмова за участю неполітизованих спеціалістів. Інакше ми знову підпалимо багаття й буде глибоке протистояння.

Добре, що Верховна Рада перервала мовчання. Разом із тим я прошу й звертаюся до Голови Верховної Ради припинити будь-які розмови про можливий розпуск парламенту. Підстав я абсолютно не бачу. Ще одне: треба припинити будь-які пошуки матеріалів на депутатів для того, щоб поставити питання про припинення їхніх повноважень. Якщо потрібно, давайте приймемо закон і поставимо ще одну перепону, яка відповідала б Конституції.

Підготував Олексій СИЩУК,
Фото Миколи БІЛОКОПИТОВА.